

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

16. juli 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – indvandringspolitik – ret til familiesammenføring – direktiv 2003/86/EF – artikel 4, stk. 1 – begrebet »mindreårigt barn« – artikel 24, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – barnets tarv – artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder – adgang til effektive retsmidler – referencepersonens børn, der er blevet myndige under beslutningsproceduren eller den retslige procedure til prøvelse af afgørelsen om afslag på ansøgningen om familiesammenføring«

I de forenede sager C-133/19, C-136/19 og C-137/19,

angående anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Conseil d'État (appeldomstol i forvaltningsretlige sager, Belgien) ved afgørelser af 31. januar 2019, indgået til Domstolen henholdsvis den 19. februar 2019 (sag C-133/19) og den 20. februar 2019 (sag C-136/19 og sag C-137/19), i sagerne

B.M.M. (sag C-133-19 og sag C-136/19),

B.S. (sag C-133/19),

B.M. (sag C-136/19),

B.M.O. (sag C-137/19)

mod

État belge,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Prechal, og dommerne L.S. Rossi (refererende dommer), J. Malenovský, F. Biltgen og N. Wahl,

generaladvokat: G. Hogan,

justitssekretær: fuldmægtig M. Krausenböck,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 30. januar 2020,

* Processprog: fransk.

efter at der er afgivet indlæg af:

- B.M.M., B.S., B.M. og B.M.O. ved advokat A. Van Vyve,
- den belgiske regering ved P. Cottin, C. Pochet og C. Van Lul, som befuldmægtigede, bistået af advokaterne E. Derriks, G. van Witzenburg og M. de Sousa Marques E Silva,
- den tyske regering ved R. Kanitz og J. Möller, som befuldmægtigede,
- den østrigske regering ved J. Schmoll, som befuldmægtiget,
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- Europa-Kommissionen ved C. Cattabriga og M. Condou-Durande, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 19. marts 2020, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring (EUT 2003, L 251, s. 12) og af artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).
- 2 Disse anmodninger er blevet indgivet i forbindelse med tvister mellem på den ene side B.M.M. (sag C-133/19 og sag C-136/19), B.S. (sag C-133/19), B.M. (sag C-136/19) og B.M.O. (sag C-137/19), der er guineanske statsborgere, og på den anden side État belge (den belgiske stat) vedrørende afslag på ansøgninger om udstedelse af visa med henblik på familiesammenføring.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 2., 4., 6., 9. og 13. betragtning til direktiv 2003/86 er affattet således:
 - »(2) Foranstaltningerne vedrørende familiesammenføring bør vedtages i overensstemmelse med forpligtelsen til at beskytte familien og respektere familielivet, som er stadfæstet i en lang række folkeretlige instrumenter. I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som anerkendes i bl.a. artikel 8 i den [europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4.11.1950] og [chartret].
- [...]
- (4) Familiesammenføring er et nødvendigt middel til at muliggøre familielivet. Det bidrager til at skabe en sociokulturel stabilitet, der letter tredjelandstatsborgernes integration i medlemsstaterne, hvilket desuden gør det muligt at styrke den økonomiske og sociale samhørighed, der er et af Fællesskabets grundlæggende mål, som anført i traktaten.

[...]

- (6) For at sikre beskyttelsen af familien samt opretholdelsen eller skabelsen af familielivet bør de materielle betingelser for udøvelsen af retten til familiesammenføring fastsættes efter fælles kriterier.

[...]

- (9) Familiesammenføring bør i alle tilfælde omfatte medlemmerne af kernefamilien, dvs. ægtefællen og mindreårige børn.

[...]

- (13) Der bør indføres procedureregler for behandlingen af ansøgninger om familiesammenføring samt for familiemedlemmers indrejse og ophold. Disse procedurer bør være effektive og kunne forvaltes inden for rammerne af de nationale myndigheders normale arbejdsbyrde, og de bør være gennemsigtige og retfærdige for at sikre de pågældende et passende retssikkerhedsniveau.«

4 Artikel 1 i direktiv 2003/86 har følgende ordlyd:

»Formålet med dette direktiv er at fastsætte betingelserne for udøvelsen af retten til familiesammenføring for tredjelandsstatsborgere, der har lovligt ophold på medlemsstaternes område.«

5 Dette direktivs artikel 4 foreskriver:

»1. Hvis betingelserne i kapitel IV og artikel 16 er opfyldt, tillader medlemsstaterne i henhold til dette direktiv indrejse og ophold for følgende familiemedlemmer:

- a) referencepersonens ægtefælle
- b) mindreårige børn af referencepersonen og dennes ægtefælle, herunder børn, der er adopteret i overensstemmelse med en afgørelse truffet af den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat eller en afgørelse, der automatisk kan fuldbyrdes i henhold til medlemsstatens internationale forpligtelser, eller som skal anerkendes i overensstemmelse med internationale forpligtelser
- c) mindreårige børn, herunder adoptivbørn, af referencepersonen, hvis referencepersonen har forældremyndigheden og har forsørgerpligt over for børnene. Medlemsstaterne kan tillade familiesammenføring af børn, for hvilke der er fælles forældremyndighed, hvis den anden forældremyndighedsindehaver har givet sit samtykke
- d) mindreårige børn, herunder adoptivbørn, af ægtefællen, hvis ægtefællen har forældremyndigheden og har forsørgerpligt over for børnene. Medlemsstaterne kan tillade familiesammenføring af børn, for hvilke der er fælles forældremyndighed, hvis den anden forældremyndighedsindehaver har givet sit samtykke.

De mindreårige børn, der er omhandlet i denne artikel, skal være under den myndighedsalder, der gælder i den pågældende medlemsstat, og må ikke være gift.

[...]«

6 Det nævnte direktivs artikel 5 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne afgør, om det er referencepersonen eller de berørte familiemedlemmer, der for at udøve retten til familiesammenføring skal indgive en ansøgning om tilladelse til indrejse og ophold til de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat.

2. Ansøgningen skal vedlægges dokumentation for den familiemæssige tilknytning og for, at betingelserne i artikel 4 og 6 samt, hvis det er relevant, artikel 7 og 8 er opfyldt, samt bekræftede kopier af de pågældende familiemedlemmers rejsedokumenter.

Med henblik på at godtgøre, om der foreligger familiemæssig tilknytning, kan medlemsstaterne, hvis det skønnes hensigtsmæssigt, afholde samtaler med referencepersonen eller dennes familiemedlemmer samt gennemføre andre undersøgelser, som skønnes nødvendige.

[...]

4. Medlemsstatens kompetente myndigheder giver den person, der har indgivet ansøgningen, skriftlig meddelelse om den afgørelse, der er truffet, hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest ni måneder efter ansøgningsdatoen.

Den tidsfrist, der er omhandlet i første afsnit, kan forlænges i særlige tilfælde, hvis behandlingen af en ansøgning er kompliceret.

Afslag på ansøgningen begrundes. Eventuelle konsekvenser af, at der ikke foreligger en afgørelse ved udløbet af den frist, der er omhandlet i første afsnit, skal afgøres efter den pågældende medlemsstats nationale lovgivning.

5. Ved behandlingen af ansøgningen tager medlemsstaterne behørigt hensyn til mindreårige børns tarv.«

7 Samme direktivs artikel 16, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne kan give afslag på en ansøgning om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring eller, hvor dette er relevant, inddrage eller afslå at forny et familiemedlems opholdstilladelse i følgende tilfælde:

a) hvis de betingelser, der er fastsat i dette direktiv, ikke eller ikke længere er opfyldt.

[...]

2. Medlemsstaterne kan ligeledes give afslag på en ansøgning om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring eller inddrage eller afslå at forny familiemedlemmernes opholdstilladelse, hvis det konstateres:

a) at der er afgivet ukorrekte eller misvisende oplysninger, at der er anvendt falske eller forfalskede dokumenter, at der er begået svig, eller at der er anvendt andre ulovlige midler

[...]«

8 Artikel 18 i direktiv 2003/86 fastsætter:

»Medlemsstaterne sikrer, at referencepersonen og/eller dennes familiemedlemmer har ret til domstolsprøvelse, hvis der gives afslag på en ansøgning om familiesammenføring, en opholdstilladelse inddrages eller ikke fornyes, eller hvis der træffes beslutning om udsendelse.

Den berørte medlemsstat fastlægger den procedure og den kompetence, i henhold til hvilke den i stk. 1 omhandlede ret udøves.«

Belgisk ret

- 9 Artikel 10, stk. 1, første afsnit, i loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (lov af 15.12.1980 om udlændinges indrejse, ophold, etablering og udsendelse, *Moniteur belge* af 31.12.1980, s. 14584) foreskriver følgende i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagerne (herefter »lov af 15. december 1980«):

»Medmindre andet følger af artikel 9 og artikel 12, har følgende personer uden videre ret til at opholde sig i Belgien i mere end tre måneder:

[...]

4) følgende familiemedlemmer til en udlænding, der i mindst 12 måneder har haft tidsubegrænset indrejse- eller opholdstilladelse i Belgien, eller som i mindst 12 måneder har haft tilladelse til at etablere sig der. Fristen på 12 måneder suspenderes, såfremt ægteskabet eller det registrerede partnerskab bestod på det tidspunkt, hvor den tilrejsende udlænding ankom til Belgien, eller såfremt de har et mindreårigt fællesbarn, eller der er tale om familiemedlemmer til en udlænding, der er anerkendt som flygtning, eller som nyder subsidiær beskyttelse:

- den udenlandske ægtefælle eller den udlænding, med hvilken den pågældende har indgået et registreret partnerskab, der i Belgien betragtes som sidestillet med ægteskab, og som ankommer for at bo sammen med denne, forudsat at begge de berørte personer er mindst 21 år gamle. Denne mindstealder nedsættes imidlertid til 18 år, såfremt ægteskabet eller i givet fald det registrerede partnerskab bestod, inden den tilrejsende udlænding indrejste i Belgien
- deres børn, som ankommer for at bo sammen med dem, inden de er fyldt 18 år, og som er ugifte
- børn af den tilrejsende udlænding, ægtefællen eller den registrerede partner som omhandlet i første led, der ankommer for at bo sammen med dem inden det fyldte 18. år, og som er ugifte, såfremt den tilrejsende udlænding, ægtefællen eller den registrerede partner har forældremyndigheden og forsørgerpligt over for barnet, og i tilfælde af fælles forældremyndighed, hvis den anden forældremyndighedsindehaver har givet sit samtykke

[...]«

- 10 Denne lovs artikel 10b, stk. 3, bestemmer:

»Ministeren eller dennes befuldmægtigede kan beslutte at afslå ansøgningen om opholdstilladelse i mere end tre måneder, [...] eller hvis udlændingen [...] har afgivet ukorrekte eller misvisende oplysninger, har anvendt falske eller forfalskede dokumenter, har begået svig eller har anvendt andre ulovlige midler for at opnå denne tilladelse [...]«

- 11 Den nævnte lovs artikel 12a foreskriver:

»1. En udlænding, der erklærer, at vedkommende befinder sig i en af de i artikel 10 omhandlede situationer, skal indgive sin ansøgning til den belgiske diplomatiske eller konsulære repræsentant, der er kompetent med hensyn til bopæl eller ophold i udlandet.

[...]

2. [...]

Datoen for indgivelse af ansøgningen er den dato, hvor alle disse dokumenter fremlægges i henhold til artikel 30 i loi du 16 juillet 2004 portant le Code de droit international privé (lov af 16.7.2004 om international privatret) eller internationale konventioner om samme emne.

Afgørelsen om opholdstilladelse træffes og meddeles så hurtigt som muligt og senest seks måneder efter datoen for indgivelse af ansøgningen som defineret i andet afsnit. [...]

I særlige tilfælde, der er forbundet med ansøgningens kompleksitet [...], kan ministeren eller dennes befuldmægtigede to gange forlænge undersøgelsesfristen med tre måneder ved en begrundet afgørelse, der bringes til ansøgerens kendskab.

Hvis der ikke er truffet afgørelse efter udløbet af en periode på ni måneder efter datoen for indgivelse af ansøgningen, eventuelt forlænget i henhold til femte afsnit, meddeles opholdstilladelsen.

[...]

7. Der tages ved behandlingen af ansøgningen behørigt hensyn til barnets tarv.«

12 Samme lovs artikel 39/56, stk. 1, bestemmer:

»[D]e i artikel 39/2 omhandlede søgsmål kan indbringes for [Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager, Belgien)] af en udlænding, der kan godtgøre en skade eller en interesse.«

De faktiske omstændigheder i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

- 13 Det fremgår af forelæggelsesafgørelserne, at B.M.M., der er tredjelandstatsborger med flygtningestatus i Belgien, den 20. marts 2012 for og på vegne af sine mindreårige børn, B.S., B.M. og B.M.O., til den belgiske ambassade i Conakry (Guinea) indgav ansøgninger om opholdstilladelse med henblik på familiesammenføring med støtte i artikel 10, stk. 1, første afsnit, nr. 4), tredje led, i lov af 15. december 1980. Disse ansøgninger blev afslået den 2. juli 2012.
- 14 Den 9. december 2013 indgav B.M.M. til den belgiske ambassade i Dakar (Senegal) for og på vegne af sine mindreårige børn, B.S., B.M. og B.M.O., nye ansøgninger om opholdstilladelse med støtte i de samme bestemmelser i lov af 15. december 1980.
- 15 Ved tre afgørelser af 25. marts 2014 gav de kompetente belgiske myndigheder afslag på disse ansøgninger om opholdstilladelse i medfør af artikel 10b, stk. 3, i lov af 15. december 1980 med den begrundelse, at B.S., B.M. og B.M.O. havde afgivet ukorrekte eller misvisende oplysninger, havde anvendt falske eller forfalskede dokumenter, havde begået svig eller havde anvendt andre ulovlige midler for at opnå de ønskede tilladelser. Myndighederne påpegede nemlig, at B.S. og B.M.O. i deres ansøgning om opholdstilladelse havde angivet, at de var født henholdsvis den 16. marts 1999 og den 20. januar 1996, hvorimod B.M.M. i sin asylansøgning havde anført, at de var født henholdsvis den 16. marts 1997 og den 20. januar 1994. Med hensyn til B.M.O. fremhævede disse myndigheder, at B.M.M. ikke havde nævnt dette barns eksistens i sin asylansøgning.
- 16 Den 25. marts 2014, hvor afgørelserne om afslag blev truffet, var B.S. og B.M. ifølge sagsøgerne i hovedsagerne stadig mindreårige, hvorimod B.M.O. var blevet myndig.

- 17 Den 25. april 2014 anlagde B.M.M. og B.S. (sag C-133/19), B.M.M. og B.M. (sag C-136/19) og B.M.O. (sag C-137/19) sager med påstand om udsættelse af gennemførelsen og om annullation af de nævnte afgørelser om afslag ved Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager). Ved skrivelser af 10. september 2015, 7. januar 2016 og 24. oktober 2017 anmodede de berørte parter denne domstol om at træffe afgørelse i disse sager.
- 18 Ved domme af 31. januar 2018 afviste Conseil des contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager) sagerne på grund af manglende søgsmålsinteresse. Efter at have bemærket, at sagsøgerens søgsmålsinteresse efter fast retspraksis skal foreligge på det tidspunkt, hvor sagen anlægges, og bestå indtil domsafsigelsen, udtalte denne domstol, at såfremt de afgørelser om afslag, der var omhandlet i hovedsagerne, blev annulleret, og de kompetente belgiske myndigheder var forpligtet til at foretage en fornyet behandling af ansøgningerne om opholdstilladelse, kunne disse ansøgninger under alle omstændigheder ikke imødekommes, da B.S., B.M. og B.M.O. i mellemtiden, uanset om de fødselsdatoer, der var angivet i disse ansøgninger, blev lagt til grund, var blevet myndige og derfor ikke længere opfyldte betingelserne i de bestemmelser, der gælder for familiesammenføring af mindreårige børn.
- 19 Sagsøgerne i hovedsagerne har iværksat kassationsanke ved Conseil d'État (appeldomstol i forvaltningsretlige sager, Belgien). De har i det væsentlige gjort gældende, at den fortolkning, der blev anlagt af Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager), for det første tilsidesætter effektivitetsprincippet i EU-retten, for så vidt som den er til hinder for, at B.S., B.M. og B.M.O. indrømmes ret til familiesammenføring i henhold til artikel 4 i direktiv 2003/86, og for det andet krænker retten til effektive retsmidler, idet de afskæres fra at få efterprøvet de afgørelser om afslag, der er omhandlet i hovedsagerne, selv om disse afgørelser – for så vidt angår sagerne C-133/19 og C-136/19 – ikke alene blev truffet, men også blev anfægtet, mens sagsøgerne stadig var mindreårige.
- 20 Conseil d'État (appeldomstol i forvaltningsretlige sager) har i denne forbindelse bemærket, at Domstolen i sin dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), fastslog, at artikel 2, litra f), i direktiv 2003/86, sammenholdt med dette direktivs artikel 10, stk. 3, litra a), skal fortolkes således, at en tredjelandsstatsborger eller en statsløs, som var under 18 år på tidspunktet for sin ankomst til en medlemsstats område og ved indgivelsen af sin ansøgning om asyl i denne stat, men som under asylproceduren bliver myndig og derefter tildeles flygtningestatus, skal kvalificeres som »mindreårig« som omhandlet i denne bestemmelse.
- 21 Den forelæggende ret har imidlertid fremhævet, at den tvist, der gav anledning til denne dom, adskiller sig fra hovedsagerne, for så vidt som disse ikke vedrører en mindreårig, der har opnået flygtningestatus. Da der i direktiv 2003/86 er fastsat en frist, inden for hvilken der skal træffes afgørelse om en ansøgning om familiesammenføring, afhænger retten til familiesammenføring desuden ikke af den større eller mindre hurtighed, hvormed denne ansøgning behandles. I det foreliggende tilfælde blev de afgørelser om afslag, der er omhandlet i hovedsagerne, under alle omstændigheder truffet inden for den frist, der er fastsat i artikel 12a, stk. 2, i lov af 15. december 1980.
- 22 På denne baggrund har Conseil d'État (appeldomstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagerne og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

I sag C-133/19 og sag C-136/19:

- »1) Tilsiger hensynet til at sikre den effektive virkning af EU-retten og til ikke at umuliggøre den ret til familiesammenføring, som ifølge appellantens tilkommer hende i henhold til artikel 4 i [direktiv 2003/86], at denne bestemmelse skal fortolkes således, at et barn af referencepersonen har ret til familiesammenføring, når den pågældende blev myndig under rettens behandling af den sag, der var blevet iværksat til prøvelse af afgørelsen om at meddele afslag på at indrømme denne ret, hvilken afgørelse blev truffet, mens barnet endnu var mindreårigt?

- 2) Skal [chartrets] artikel 47 [...] og artikel 18 i direktiv [2003/86] fortolkes således, at bestemmelserne er til hinder for afgørelsen om, at det annullationssøgsmål, der var blevet iværksat til prøvelse af afslaget på familiesammenføring af en mindreårig, ikke kunne antages til realitetsbehandling med den begrundelse, at barnet var blevet myndigt under retssagens behandling, således at det er afskåret fra muligheden for, at der træffes afgørelse i den sag, der blev iværksat til prøvelse af denne afgørelse, og hvorved den pågældendes adgang til effektive retsmidler krænkes?»

I sag C-137/19:

»Skal artikel 4, stk. 1[, første afsnit], litra c), i [direktiv 2003/86], i givet fald sammenholdt med samme direktivs artikel 16, stk. 1, fortolkes således, at tredjelandsstatsborgere for at blive betragtet som »mindreårige børn« som omhandlet i denne bestemmelse ikke kun skal være »mindreårige« på tidspunktet for indgivelse af ansøgningen om opholdstilladelse, men ligeledes på det tidspunkt, hvor myndighederne træffer endelig afgørelse om ansøgningen?»

- 23 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 12. marts 2019 er sagerne C-133/19, C-136/19 og C-137/19 blevet forenet med henblik på den skriftlige og den mundtlige forhandling samt dommen.

De præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål i sagerne C-133/19 og C-136/19 samt spørgsmålet i sag C-137/19

- 24 Med det første spørgsmål i sagerne C-133/19 og C-136/19 samt spørgsmålet i sag C-137/19 ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86 skal fortolkes således, at den dato, som skal lægges til grund ved afgørelsen af, om en tredjelandsstatsborger eller en ugift statsløs er et »mindreårigt barn«, som omhandlet i denne bestemmelse, er den dato, hvorpå ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring for mindreårige børn blev indgivet, eller den dato, hvorpå de kompetente myndigheder i denne medlemsstat træffer afgørelse om denne ansøgning, i givet fald efter et søgsmål til prøvelse af en afgørelse om afslag på en sådan ansøgning.
- 25 I denne henseende bemærkes, at formålet med direktiv 2003/86 er at fremme familiesammenføring, og at dette direktiv desuden tilsigter at yde tredjelandsstatsborgere, navnlig mindreårige, beskyttelse (dom af 13.3.2019, E., C-635/17, EU:C:2019:192, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).
- 26 I denne sammenhæng pålægger nævnte direktivs artikel 4, stk. 1, medlemsstaterne præcise positive forpligtelser, hvortil svarer klart definerede subjektive rettigheder. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til, under de i samme direktiv fastsatte omstændigheder, at tillade familiesammenføring for visse af referencepersonens familiemedlemmer, uden at de kan udøve deres skøn (dom af 13.3.2019, E., C-635/17, EU:C:2019:192, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).
- 27 Til personkredsen af referencepersonens familiemedlemmer, som den omhandlede medlemsstat skal give tilladelse til indrejse og ophold, hører i henhold til artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86 »mindreårige børn, herunder adoptivbørn, af referencepersonen, hvis referencepersonen har forældremyndigheden og har forsørgerpligt over for børnene«.
- 28 Selv om det i denne henseende fremgår af artikel 4, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 2003/86, at de mindreårige børn skal være under den myndighedsalder, der gælder i den pågældende medlemsstat, præciseres det ikke, hvilket tidspunkt der skal lægges til grund ved vurderingen af, om denne betingelse er opfyldt, og der henvises i den sidstnævnte henseende ikke til medlemsstaternes ret.

- 29 I overensstemmelse med den nævnte bestemmelse overlades det ganske vist til medlemsstaterne at fastsætte myndighedsalderen, men de kan ikke indrømmes noget skøn med hensyn til fastsættelsen af det tidspunkt, der skal lægges til grund ved vurderingen af ansøgerens alder med henblik på anvendelsen af artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86.
- 30 Det bemærkes, at i henhold til såvel kravet om en ensartet anvendelse af EU-retten som lighedsprincippet skal en EU-retlig bestemmelse, som ikke indeholder nogen udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret med henblik på at fastlægge dens betydning og rækkevidde, normalt i hele Den Europæiske Union undergives en selvstændig og ensartet fortolkning, som skal søges under hensyntagen til navnlig bestemmelsens kontekst og formålet med den pågældende ordning (dom af 26.7.2017, *Ouhrami*, C-225/16, EU:C:2017:590, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).
- 31 Som det bemærkes i den foreliggende doms præmis 25, er formålet med direktiv 2003/86 at fremme familiesammenføring. Til dette formål fastsætter dette direktiv, som det fremgår af dets artikel 1, betingelserne for udøvelsen af retten til familiesammenføring for tredjelandstatsborgere, der har lovligt ophold på medlemsstaternes område.
- 32 Det fremgår desuden af anden betragtning til det nævnte direktiv, at det anerkender de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der er stadfæstet i chartret.
- 33 Det skal herved bemærkes, at det ikke blot påhviler medlemsstaterne og navnlig deres retsinstanser at fortolke deres nationale ret på en måde, der er forenelig med EU-retten, men også at sikre, at de ikke lægger en fortolkning af den afledte ret til grund, som kommer i konflikt med grundlæggende rettigheder, der beskyttes ved Unionens retsorden (jf. i denne retning dom af 23.12.2009, *Detiček*, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, præmis 34, og af 6.12.2012, *O m.fl.*, C-356/11 og C-357/11, EU:C:2012:776, præmis 78).
- 34 Chartrets artikel 7, som indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved artikel 8, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, anerkender specifikt retten til respekt for privatlivet og familielivet. Denne bestemmelse i chartret skal sammenholdes med forpligtelsen til at tage hensyn til barnets tarv som omhandlet i chartrets artikel 24, stk. 2, og til at respektere barnets behov for regelmæssigt at have personlig forbindelse med begge sine forældre som omhandlet i chartrets artikel 24, stk. 3 (dom af 6.12.2012, *O m.fl.*, C-356/11 og C-357/11, EU:C:2012:776, præmis 76).
- 35 Det følger heraf, at bestemmelserne i direktiv 2003/86 skal fortolkes og anvendes i lyset af chartrets artikel 7 og artikel 24, stk. 2 og 3, som det i øvrigt fremgår af ordlyden af anden betragtning til direktivet og direktivets artikel 5, stk. 5, som pålægger medlemsstaterne at behandle de pågældende ansøgninger om familiesammenføring i de berørte børns interesse og ud fra et ønske om at begunstige familielivet (dom af 13.3.2019, *O m.fl.*, C-635/17, EU:C:2019:192, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).
- 36 Det må imidlertid for det første konstateres, at såfremt den dato, hvor den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat træffer afgørelse om ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold på denne medlemsstats område med henblik på familiesammenføring, var den dato, der skal lægges til grund ved vurderingen af ansøgerens alder med henblik på anvendelsen af artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86, ville dette hverken være foreneligt med de formål, der forfølges med dette direktiv, eller med de krav, der følger af chartrets artikel 7 og artikel 24, stk. 2, idet den sidstnævnte bestemmelse kræver, at barnets tarv i alle handlinger vedrørende børn, herunder handlinger, der udføres af medlemsstaterne ved anvendelsen af det nævnte direktiv, kommer i første række.

- 37 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 43 i sit forslag til afgørelse, ville de nationale myndigheder og retter ikke have noget incitament til at prioritere behandling af ansøgninger fra mindreårige med den hastighed, der er nødvendig for at tage hensyn til deres sårbarhed, og de ville således kunne handle på en måde, som ville bringe disse mindreåriges juridiske rettigheder i fare (jf. analogt dom af 12.4.2018, A og S, C-550/16, EU:C:2018:248, præmis 58).
- 38 Det fremgår i det foreliggende tilfælde af anmodningerne om præjudiciel afgørelse, at B.M.M. den 9. december 2013 for og på vegne af sine mindreårige børn, B.S., B.M. og B.M.O., til den belgiske ambassade i Dakar indgav ansøgninger om opholdstilladelse med henblik på familiesammenføring, og at disse ansøgninger blev afslået den 25. marts 2014 inden for de tidsfrister, der er fastsat i belgisk lovgivning.
- 39 Selv om B.M.M., B.S., og B.M. samt B.M.O. den 25. april 2014 anlagde sager med påstand om udsættelse af gennemførelsen og om annulation af disse afgørelser om afslag ved Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager), og de gentagne gange i perioden fra 2015 til 2017 anmodede denne domstol om at træffe afgørelse i disse sager, er det imidlertid ubestridt, at Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager) først den 31. januar 2018, tre år og ni måneder efter, at sagerne var anlagt, afviste dem på grund af manglende søgsmålsinteresse med henvisning til, at B.S., B.M. og B.M.O. på det tidspunkt, hvor dommen blev afsagt, var myndige og derfor ikke længere opfyldte betingelserne i de bestemmelser, der gælder for familiesammenføring af mindreårige børn.
- 40 Det bør i denne forbindelse fremhæves, at en sådan sagsbehandlingstid ikke er usædvanlig i Belgien, eftersom den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ved Conseil du contentieux des étrangers (domstol i udlændingeretlige sager), som den belgiske regering påpegede i retsmødet, i tvister om familiesammenføring er på tre år. Den belgiske regering præciserede desuden, at denne domstol ikke havde betragtet de sager, der var anlagt af sagsøgerne i hovedsagerne, som en prioritet.
- 41 De omstændigheder, der er nævnt i den foregående præmis, illustrerer således, at en fortolkning af artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86, hvorefter den dato, hvor den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat træffer afgørelse om ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold på denne medlemsstats område, er den dato, der skal lægges til grund ved vurderingen af ansøgerens alder med henblik på anvendelsen af denne bestemmelse, ikke gør det muligt at sikre, at medlemsstaterne i overensstemmelse med chartrets artikel 24, stk. 2, under alle omstændigheder sætter barnets tarv i første række i forbindelse med anvendelsen af direktiv 2003/86.
- 42 For det andet gør en sådan fortolkning det heller ikke muligt – i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet og retssikkerhedsprincippet – at sikre en ensartet og forudsigelig behandling af alle ansøgere, som i kronologisk henseende befinder sig i samme situation, for så vidt som den medfører, at spørgsmålet om, hvorvidt ansøgningen om familiesammenføring kan imødekommes, hovedsageligt gøres afhængig af omstændigheder, som kan tilregnes myndighederne eller de nationale retter, navnlig den større eller mindre hurtighed, hvormed ansøgningen behandles, eller der træffes afgørelse i et søgsmål til prøvelse af en afgørelse om afslag på en sådan ansøgning, og ikke af omstændigheder, som kan tilregnes ansøgeren (jf. analogt dom af 12.4.2018, A og S, C-550/16, EU:C:2018:248, præmis 55 og 60).
- 43 Da den nævnte fortolkning indebærer, at retten til familiesammenføring gøres afhængig af vilkårlige og uforudsigelige omstændigheder, som udelukkende kan tilskrives de kompetente myndigheder og nationale retter i den pågældende medlemsstat, kan den desuden føre til store forskelle på behandlingen af ansøgninger om familiesammenføring mellem medlemsstaterne og inden for den samme medlemsstat.

- 44 Ved afgørelsen af, om aldersbetingelsen i artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86 er opfyldt, er det under disse omstændigheder alene den mulighed, hvor der tages hensyn til datoen for indgivelse af ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring, der er forenelig med dette direktivs formål og med de grundlæggende rettigheder, der beskyttes ved Unionens retsorden. Det har i denne forbindelse ingen betydning, om der træffes afgørelse om denne ansøgning umiddelbart efter dens indgivelse, eller om det sker, efter at en afgørelse, hvorved den afslås, er blevet annulleret.
- 45 Det argument, som den belgiske og den polske regering har fremført i deres skriftlige anlæg, nemlig at medlemsstaterne i henhold til artikel 16, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/86 kan afslå at udstede tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring, hvis betingelserne for meddelelse af tilladelse »ikke eller ikke længere er opfyldt«, kan ikke rejse tvivl om denne konklusion. Disse regeringer har i det væsentlige anført, at den familiesammenførte person skal være mindreårig både på den dato, hvor ansøgningen indgives, og på den dato, hvor der træffes afgørelse om denne ansøgning, for at ansøgningen om familiesammenføring kan imødekommes.
- 46 Det skal herved bemærkes, at ansøgerens alder ikke kan betragtes som en materiel betingelse for udøvelsen af retten til familiesammenføring som omhandlet i sjette betragtning til og artikel 1 i direktiv 2003/86 i lighed med de betingelser, der bl.a. er fastsat i dette direktivs kapitel IV. I modsætning til de sidstnævnte betingelser er aldersbetingelsen nemlig en betingelse for, at ansøgningen om familiesammenføring i det hele taget kan behandles, som naturligt og forventeligt vil ændre sig, og som således kun kan vurderes på datoen for denne ansøgning indgivelse.
- 47 Det første spørgsmål i sagerne C-133/19 og C-136/19 samt spørgsmålet i sag C-137/19 må som følge heraf besvares med, at artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86 skal fortolkes således, at den dato, som skal lægges til grund ved afgørelsen af, om en tredjelandsstatsborger eller en ugift statsløs er et mindreårigt barn, som omhandlet i denne bestemmelse, er den dato, hvorpå ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring for mindreårige børn blev indgivet, og ikke den dato, hvorpå de kompetente myndigheder i denne medlemsstat træffer afgørelse om denne ansøgning, i givet fald efter et søgsmål til prøvelse af en afgørelse om afslag på en sådan ansøgning.

Det andet spørgsmål i sagerne C-133/19 og C-136/19

- 48 Med det andet spørgsmål i sagerne C-133/19 og C-136/19 ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 18 i direktiv 2003/86, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at et søgsmål til prøvelse af en afgørelse om afslag på et mindreårigt barns ansøgning om familiesammenføring afvises alene af den grund, at barnet er blevet myndigt under den retslige procedure.
- 49 I denne henseende fremgår det for det første af de sagsakter, som Domstolen er i besiddelse af, at dette spørgsmål er baseret på en antagelse om, at et mindreårigt barn, som er blevet myndigt under den retssag, der er anlagt til prøvelse af en afgørelse om afslag på dets ansøgning om familiesammenføring, ikke længere har nogen interesse i, at denne afgørelse annulleres, hvilket medfører, at sagen nødvendigvis må afvises af den kompetente ret.
- 50 Som det følger af svaret på det første spørgsmål i sagerne C-133/19 og C-136/19 samt på spørgsmålet i sag C-137/19, er denne antagelse fejlagtig, hvilket indebærer, at en sådan ansøgning om familiesammenføring i den situation, der er nævnt i den foregående præmis, ikke kan afvises, alene fordi det pågældende barn er blevet myndigt under den retslige procedure.

- 51 Det skal for det andet bemærkes, at selv om der i artikel 5, stk. 4, i direktiv 2003/86 er fastsat en principiel frist på ni måneder, inden for hvilken de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat skal give den person, der har indgivet ansøgningen om familiesammenføring, meddelelse om den afgørelse, der er truffet, er der ikke fastsat nogen frist for, hvornår den ret, for hvilken der er anlagt søgsmål til prøvelse af afgørelsen om afslag på en sådan ansøgning, skal træffe sin afgørelse.
- 52 Dette direktivs artikel 18 forpligter imidlertid medlemsstaterne til at sikre, at referencepersonen eller dennes familiemedlemmer har ret til domstolsprøvelse, hvis der træffes en sådan afgørelse, og pålægger disse medlemsstater at fastlægge den procedure og den kompetence, i henhold til hvilke denne ret udøves.
- 53 Selv om denne bestemmelse således indrømmer medlemsstaterne et vist råderum til bl.a. at fastsætte reglerne for behandlingen af et søgsmål til prøvelse af en afgørelse om afslag på en ansøgning om familiesammenføring, skal det imidlertid bemærkes, at medlemsstaterne uanset dette råderum er forpligtet til i forbindelse med gennemførelsen af direktiv 2003/86 at iagttage chartrets artikel 47, som tillægger enhver person, hvis EU-retligt sikrede rettigheder og friheder er blevet krænket, en adgang til effektive retsmidler for en domstol (dom af 29.7.2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, præmis 55).
- 54 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 42 og 44 i sit forslag til afgørelse, indebærer artikel 18 i direktiv 2003/86, sammenholdt med chartrets artikel 47, imidlertid, at de nationale retsmidler, der gør det muligt for referencepersonen og dennes familiemedlemmer at udøve deres ret til domstolsprøvelse, hvis der gives afslag på en ansøgning om familiesammenføring, skal være effektive og reelle.
- 55 Et sådant retsmiddel kan som følge heraf ikke afvises, alene fordi det pågældende barn er blevet mindreårigt under den retslige procedure.
- 56 I modsætning til, hvad nogle af de medlemsstater, der har afgivet indlæg, har gjort gældende, kan afvisningen af et søgsmål, der er anlagt til prøvelse af en afgørelse om afslag på en ansøgning om familiesammenføring, i øvrigt ikke støttes på den omstændighed, at de berørte personer – som i det foreliggende tilfælde – ikke længere har nogen interesse i at opnå en afgørelse fra den ret, for hvilken sagen er indbragt.
- 57 Det kan nemlig ikke udelukkes, at en tredjelandstatsborger, der har fået afslag på sin ansøgning om familiesammenføring, selv efter at være blevet myndig har en interesse i, at den ret, for hvilken der er anlagt søgsmål til prøvelse af dette afslag, tager stilling til realiteten, eftersom der i visse medlemsstater kræves en sådan retslig afgørelse, bl.a. for at ansøgeren kan anlægge erstatningssag mod den pågældende medlemsstat.
- 58 På denne baggrund skal det andet spørgsmål i sagerne C-133/19 og C-136/19 besvares med, at artikel 18 i direktiv 2003/86, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at et søgsmål til prøvelse af et afslag på et mindreårigt barns ansøgning om familiesammenføring afvises alene af den grund, at barnet er blevet myndigt under den retslige procedure.

Sagsomkostninger

- 59 Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring skal fortolkes således, at den dato, som skal lægges til grund ved afgørelsen af, om en tredjelandsstatsborger eller en ugift statsløs er et mindreårigt barn, som omhandlet i denne bestemmelse, er den dato, hvorpå ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring for mindreårige børn blev indgivet, og ikke den dato, hvorpå de kompetente myndigheder i denne medlemsstat træffer afgørelse om denne ansøgning, i givet fald efter et søgsmål til prøvelse af en afgørelse om afslag på en sådan ansøgning.
- 2) Artikel 18 i direktiv 2003/86, sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at et søgsmål til prøvelse af et afslag på et mindreårigt barns ansøgning om familiesammenføring afvises alene af den grund, at barnet er blevet myndigt under den retslige procedure.

Underskrifter